TẠP CHÍ ĐIỆN TỬ
THƯƠNG HIỆU & CÔNG LUẬN

Quy định mới về địa bàn hoạt động hải quan và trách nhiệm chủ trì phòng, chống buôn lậu

07:57 19/05/2026

Chính phủ vừa ban hành Nghị định số 153/2026/NĐ-CP nhằm sửa đổi, bổ sung một số điều của Nghị định số 01/2015/NĐ-CP (đã được sửa đổi tại Nghị định 12/2018/NĐ-CP) liên quan đến phạm vi địa bàn hoạt động hải quan và trách nhiệm phối hợp phòng, chống buôn lậu. Với hiệu lực thi hành bắt đầu từ ngày 5/7/2026, văn bản pháp lý mới này mang đến những điều chỉnh quan trọng, cụ thể hóa ranh giới kiểm soát và tiếp tục củng cố vai trò nòng cốt của cơ quan hải quan trên mặt trận chống gian lận thương mại.

Theo quy định mới, phạm vi địa bàn hoạt động hải quan tại các khu vực cửa khẩu đường bộ, lối thông quan, đường chuyên dụng vận chuyển hàng hóa, cũng như cửa khẩu đường thủy nội địa và đường sắt sẽ được xác định bằng các ranh giới cụ thể nằm trong khu vực biên giới đất liền. Đối với những địa điểm chưa được quy định cứng trong Nghị định như các cửa khẩu, lối mở hoặc đường chuyên dụng mới, khi được cơ quan có thẩm quyền quyết định nâng cấp hoặc công bố cho phép hoạt động xuất nhập khẩu, địa bàn hải quan sẽ linh hoạt tuân theo quy hoạch của Chính phủ hoặc Ủy ban nhân dân cấp tỉnh. Điều kiện tiên quyết để xác lập ranh giới tại các khu vực mới này là phải đáp ứng đầy đủ yêu cầu về lực lượng kiểm tra chuyên ngành và hệ thống cơ sở hạ tầng kỹ thuật phục vụ công tác quản lý nhà nước.

Không chỉ siết chặt quản lý tại khu vực biên giới, Nghị định 153/2026/NĐ-CP còn mở rộng và làm rõ phạm vi giám sát hải quan tiến sâu vào trong nội địa. Sự kiểm soát chặt chẽ nay bao trùm lên toàn bộ trụ sở, kho bãi và cơ sở sản xuất của các doanh nghiệp nằm trong khu công nghiệp, khu kinh tế, khu thương mại tự do, cho đến các khu công nghệ cao, khu công nghệ số tập trung và trung tâm tài chính quốc tế. Cơ quan hải quan cũng thực hiện quyền giám sát đối với hệ thống doanh nghiệp chế xuất, các tổ chức nhập khẩu hàng hóa để gia công, cùng toàn bộ các khu phi thuế quan, khu vực ưu đãi hay khu vực hải quan riêng.

Ảnh minh họa. Nguồn: internet

Mạng lưới kiểm soát này tiếp tục liên kết chặt chẽ với các cảng cạn xuất nhập khẩu, địa điểm thu gom hàng lẻ, kho ngoại quan, kho bảo thuế và các bãi chứa hàng hóa quá cảnh. Đặc biệt, khi bước vào giai đoạn kiểm tra sau thông quan hoặc áp dụng các biện pháp kiểm soát, địa bàn hoạt động của cơ quan hải quan sẽ mở rộng đến chính trụ sở của người khai hải quan. Mọi không gian từ nơi làm việc, nhà xưởng sản xuất, cơ sở gia công lại cho đến các địa điểm tập kết, lưu giữ, gửi hàng hóa đều nằm trong sự giám sát chặt chẽ theo quy định của pháp luật.

Trên cơ sở địa bàn hoạt động đã được quy hoạch rõ ràng, Nghị định tái khẳng định và giao phó trách nhiệm chủ trì cho lực lượng hải quan trong nhiệm vụ phòng, chống buôn lậu và vận chuyển trái phép hàng hóa qua biên giới. Để thực thi trọng trách này, cơ quan hải quan phải chủ động triển khai đồng bộ các công tác kiểm tra, giám sát đối với mọi luồng hàng hóa và phương tiện vận tải. Song song đó, lực lượng chuyên trách được quyền áp dụng linh hoạt các biện pháp tuần tra, điều tra, xác minh theo đúng hành lang pháp lý của Luật Hải quan, Luật Xử lý vi phạm hành chính, pháp luật tố tụng hình sự và tổ chức điều tra hình sự.

Bên cạnh việc bố trí tối đa lực lượng và trang thiết bị vật chất để ngăn chặn, bắt giữ kịp thời các hành vi vi phạm, cơ quan hải quan còn đóng vai trò điều phối trung tâm. Thông qua việc thống nhất phân công nhiệm vụ cụ thể, phù hợp với chức năng và quyền hạn của từng đơn vị phối hợp, lực lượng hải quan sẽ hỗ trợ đắc lực các cơ quan liên quan cùng hoàn thành xuất sắc nhiệm vụ bảo vệ an

ninh kinh tế quốc gia.

Thành Nam *(t/h)*